

Sag C-512/03

J. E. J. Blanckaert

mod

Inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen buitenland te Heerlen

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Gerechtshof te 's-Hertogenbosch)

»Direkte beskatning – skat af indtægter, der hidrører fra opsparing og investeringer – dobbeltbeskatningsoverenskomst – skattnedslag forbeholdt forsikrede i den nationale sociale sikringsordning«

Forslag til afgørelse fra generaladvokat C. Stix-Hackl fremsat den 12. maj 2005

Domstolens dom (Første Afdeling) af 8. september 2005

Sammendrag af dom

Frie kapitalbevægelser – restriktioner – skat af indtægter, der hidrører fra opsparing og investeringer – national lovgivning, hvorefter skattnedslag for sociale forsikringer er forbeholdt hjemmehørende skattepligtige, som er forsikret i den nationale sociale sikringsordning – lovlig

(Art. 56 EF og 58 EF)

Artikel 56 EF og 58 EF skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for lovgivning i en medlemsstat, hvorefter en ikke-hjemmehørende skattepligtig, som i denne stat udelukkende oppebærer indtægter, der hidrører fra opsparing og investering, og som ikke er forsikret i denne medlemsstats sociale sikringsordning, ikke kan gøre krav på at få skattnedslag for sociale forsikringer, mens en hjemmehørende skattepligtig, som er forsikret i den nævnte sociale sikringsordning, er berettiget til sådanne nedslag ved beregningen af hans skattepligtige indkomst, også selv om han udelukkende oppebærer indtægter af samme art og ikke betaler socialsikringsbidrag.

Selv om en sådan lovgivning kan hindre de frie kapitalbevægelser, for så vidt som den mindre gunstige skattemæssige behandling af ikke-hjemmehørende personer kan afholde disse fra at foretage investeringer i denne medlemsstat af indtægter, der anses for at hidrøre fra opsparing og investeringer, kan den imidlertid begrundes, set i forhold til artikel 58, stk. 1, litra a), EF, i de objektive forskellige situationer for en person, der er forsikret i den nationale sociale sikringsordning, og en person, som ikke er forsikret i denne.

Eftersom fællesskabsretten ikke begrænser medlemsstaternes kompetence til selv at udforme deres sociale sikringsordninger, tilkommer det i mangel af en harmonisering på fællesskabsplan desuden den berørte medlemsstat i lovgivningen at fastsætte kredsen af forsikrede og størrelsen af de bidrag, som skal betales af de forsikrede i den nationale sociale sikringsordning, samt de dertil knyttede bidragsnedsættelser. Det stemmer desuden overens med en sådan ordnings indre logik, at retten til bidragsnedsættelse alene forbeholdes personer, der er pligtige at betale bidrag, dvs. de forsikrede i denne ordning.

(jf. præmis 39 og 49-51 samt domskonkl.)

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

8. september 2005 (*)

»Direkte beskatning – skat af indtægter, der hidrører fra opsparing og investeringer – dobbeltbeskatningsoverenskomst – skattnedslag forbeholdt forsikrede i den nationale sociale sikringsordning«

I sag C-512/03,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (Nederlandene) ved afgørelse af 4. december 2003, indgået til Domstolen den 8. december 2003, i sagen:

J.E.J. Blanckaert

mod

Inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen buitenland te Heerlen,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af formanden for Fjerde Afdeling, K. Lenaerts (refererende dommer), som fungerende formand for Første Afdeling, samt dommerne N. Colneric, K. Schieman, E. Juhász og M. Ilešič,

generaladvokat: C. Stix-Hackl

justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 17. marts 2005,

efter at der er afgivet indlæg af:

- J.E.J. Blanckaert ved adviseur P.J.M. de Graaf
- den nederlandske regering ved H.G. Sevenster og C. ten Dam, som befuldmægtigede
- den tyske regering ved A. Tiemann og W.-D. Plessing, som befuldmægtigede
- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved R. Lyal og A. Weimar, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 12. maj 2005,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører spørgsmålet om, hvorvidt fællesskabsretten er til hinder for national lovgivning, hvorefter muligheden for at få skattnedslag for sociale forsikringer er forbeholdt personer, der er forsikrede i den nationale sociale sikringsordning, i tilfælde, hvor den bidragsnedsættelse, som ydes inden for rammerne af den nationale sociale sikringsordning, ikke har kunnet godskrives fuldt ud i de sociale bidrag, som skal betales.

2 Anmodningen er indgivet under en sag mellem J.E.J. Blanckaert og Inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen buitenland te Heerlen, idet sidstnævnte havde givet afslag på at indrømme J.E.J. Blanckaert skattnedslag for sociale forsikringer.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 Artikel 56, stk. 1, EF har følgende ordlyd:

»Inden for rammerne af bestemmelserne i dette kapitel er alle restriktioner for kapitalbevægelser mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande forbudt.«

4 Artikel 58, stk. 1, EF bestemmer:

»Bestemmelserne i artikel 56 griber ikke ind i medlemsstaternes ret til:

- a) at anvende de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning, som sonderer imellem skatteydere, hvis situation er forskellig med hensyn til deres bopælssted eller med hensyn til det sted, hvor deres kapital er investeret
- b) at træffe de nødvendige foranstaltninger for at hindre overtrædelser af deres nationale ret og forskrifter, især på skatte- og afgiftsområdet [...]«

5 Artikel 58, stk. 3, EF bestemmer:

»De foranstaltninger og fremgangsmåder, der er nævnt i stk. 1 og 2, må ikke udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af den frie bevægelighed for kapital og betalinger, som defineret i artikel 56.«

6 Artikel 13, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1606/98 af 29. juni 1998 (EFT L 209, s. 1, herefter »forordning nr. 1408/71«), bestemmer, at arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende alene er undergivet lovgivningen i én medlemsstat.

7 I henhold til artikel 13, stk. 2, litra a) og b), i den nævnte forordning er en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, der er beskæftiget på en medlemsstats område, omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden medlemsstats område.

De nationale bestemmelser

Bestemmelser vedrørende sociale forsikringer

8 De i hovedsagen omhandlede sociale forsikringer er de forsikringer, som er reguleret i lov om alderspensionsforsikring (Algemene Ouderdomswet), lov om den almindelige efterladteforsikring (Algemene Nabestaandenwet) og lov om den almindelige forsikring for særlige udgifter ved sygdom (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten). I henhold til disse tre love om social forsikring har personer, der er hjemmehørende i Nederlandene, og ikke-hjemmehørende personer, som er indkomstskattepligtige på grund af beskæftigelse som lønmodtager i Nederlandene, status som forsikrede.

9 I artikel 12, stk. 1, i bekendtgørelse om udvidelse og afgrænsning af kredsen af forsikrede i sociale forsikringer (Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen) af 24. december 1998 præciseres det imidlertid, at personer, der er hjemmehørende i Nederlandene, som udøver deres erhvervsmæssige beskæftigelse i en anden medlemsstat, er omfattet af den sidstnævnte stats sociale sikringsordning.

10 I henhold til artikel 6 i lov om finansiering af den sociale sikring (Wet financiering volksverzekeringen, herefter »WFV«) er forsikrede personer pligtige at betale bidrag til de sociale sikringsordninger.

11 WFV's artikel 8 bestemmer, at disse bidrag fastsættes i forhold til den forsikredes skattepligtige indkomst af arbejde og bolig. De bidrag, der skal betales, udgør en procentdel af denne indkomst. Det beløb, der fremkommer herved, reduceres imidlertid i henhold til artikel 10 i den nævnte lov med en nedsættelse af bidragene til de forskellige sociale forsikringer, som er nævnt i præmis 8, første punktum, i denne dom (herefter »nedsættelse af socialforsikringsbidrag«).

Skattebestemmelser

12 I henhold til artikel 2.1, første afsnit, i lov af 2001 om indkomstskat (Wet op de inkomstenbelasting 2001, herefter »WIB«) er indkomstskattepligtige personer dels fysiske personer med bopæl i Nederlandene (hjemmehørende skattepligtige), dels fysiske personer, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, men som oppebærer indtægter dér (ikke-hjemmehørende skattepligtige).

13 WIB's artikel 2.3 bestemmer, at indkomstskatten pålignes følgende indtægter, som den skattepligtige har oppebåret i kalenderåret:

- a) skattepligtig indkomst af arbejde eller bolig
- b) skattepligtig indkomst, der hidrører fra en betydelig kapitalandel i et selskab og
- c) skattepligtig indkomst, der hidrører fra opsparing og investeringer.

14 I henhold til WIB's artikel 5.2 fastsættes opsparings- og investeringsindkomsten til 4% af den gennemsnitlige værdi af aktiverne med fradrag af værdien af passiverne ved kalenderårets begyndelse og slutning, for så vidt som dette gennemsnit er højere end det skattefrie formuebeløb. Dette udgjorde på tidspunktet for de faktiske omstændigheder 17 600 EUR, og det har til formål at undtage småsparere fra indkomstskat af opsparing og investeringer.

15 Indkomstskatten og de sociale bidrag opkræves af de nederlandske skattemyndigheder.

16 Hjemmehørende skattepligtige drager fordel af det skattefrie formuebeløb og forskellige indkomstskattenedslag. Hvis de er forsikrede i den nederlandske sociale sikringsordning, kan de tillige gøre krav på nedsættelse af socialforsikringsbidrag.

17 WIB's artikel 2.7, stk. 2, bestemmer, at hvis den skattepligtige er pligtig at betale socialforsikringsbidrag, og hvis nedsættelsen af socialforsikringsbidraget ikke kan godskrives fuldt ud i de bidrag, der skal betales, foretages der nedslag i indkomstskatten med et beløb svarende til den del, som ikke kunne godskrives. Nedsættelsen af socialforsikringsbidraget kan således blive til et skattnedslag.

18 Ikke-hjemmehørende skattepligtige har hverken ret til et skattefrit formuebeløb eller til indkomstskattnedslag. De er kun berettigede til nedsættelse af socialforsikringsbidrag, hvis de er forsikrede i den nederlandske sociale sikringsordning.

19 Ikke-hjemmehørende skattepligtige, som i Nederlandene udelukkende har indtægter, der hidrører fra opsparing og investeringer, er ikke forsikrede i den nederlandske sociale sikringsordning og er ikke, i modsætning til hjemmehørende skattepligtige, der har sådanne indtægter, berettigede til et skattnedslag for sociale forsikringer.

20 I henhold til WIB's artikel 2.5 kan ikke-hjemmehørende skattepligtige vælge at blive ligestillet med hjemmehørende skattepligtige. Såfremt en ikke-hjemmehørende skattepligtig gør brug af denne mulighed, indebærer det dels, at den pågældende har ret til et skattefrit formuebeløb og til indkomstskattnedslag, dog uden at kunne gøre krav på skattnedslag for sociale forsikringer, hvis han i Nederlandene udelukkende oppebærer opsparings- og investeringsindkomst, og dels at han er skattepligtig i Nederlandene af sin globale indkomst.

Overenskomsten til undgåelse af dobbeltbeskatning

21 I artikel 25, stk. 3, i den overenskomst til undgåelse af dobbeltbeskatning, som blev indgået den 19. oktober 1970 mellem Kongeriget Belgiens regering og Kongeriget Nederlandenes regering (*Tractatenblad* 1970, s. 192), er det i generelle vendinger fastslået, at »[f]ysiske personer, der er hjemmehørende i en af staterne, nyder i den anden stat de samme personlige skattemæssige begunstigelser, lempelser og nedsættelser, som denne anden stat som følge af ægteskabelig stilling eller forsørgerpligt over for familie indrømmer personer, der er hjemmehørende inden for dens eget område«.

22 I henhold til bekendtgørelse udstedt af statssekretæren for finansielle anliggender den 21. februar 2002 tages der hensyn til det skattefrie formuebeløb og indkomstskattnedslagene ved beregningen af skat af opsparings- og investeringsindkomst for ikke-hjemmehørende skattepligtige med bopæl i Belgien. Derimod indrømmes der ikke disse skattepligtige noget skattnedslag for sociale forsikringer.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

23 J.E.J. Blanckaert er belgisk statsborger og bor i Belgien. Sammen med sin ægtefælle er han ejer af et feriehus i Nederlandene. Dette hus giver ham en opsparings- og investeringsindkomst som omhandlet i WIB's artikel 2.3.

24 J.E.J. Blanckaert oppebærer mindre end 90% af sin indkomst i Nederlandene. Den eneste skattepligtige indkomst, som han oppebærer dér, er indtægterne fra hans feriehus. Han har ikke valgt at blive ligestillet med en hjemmehørende skattepligtig i henhold til WIB's artikel 2.5.

25 Han er ikke forsikret i den nederlandske sociale sikringsordning og er følgelig ikke pligtig at betale socialforsikringsbidrag i Nederlandene.

26 Med hensyn til skatteåret 2001 blev J.E.J. Blanckaert pålignet indkomstskat af de nederlandske skattemyndigheder på grund af sin skattepligtige opsparings- og

investeringsindkomst. I henhold til bestemmelserne i overenskomsten til undgåelse af dobbeltbeskatning af 19. oktober 1970 blev der ved skatteansættelsen taget hensyn til det skattefrie formuebeløb og indkomstskattenedslagene. Derimod blev der ikke indrømmet ham noget skattenedslag for sociale forsikringer.

27 J.E.J. Blanckaert påklagede skatteansættelsen for 2001 til sagsøgte i hovedsagen. Da han ikke fik medhold i denne klage, anlagde han sag ved Gerechtshof te 's-Hertogenbosch til prøvelse af denne afgørelse.

28 Da Gerechtshof te 's-Hertogenbosch finder, at EF-traktaten og Domstolens praksis ikke giver et klart svar på de spørgsmål, som den tvist, som er indbragt for den, rejser, har den besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Har en ikke-hjemmehørende skattepligtig, som har bopæl i en medlemsstat, og som ikke har arbejdsindkomst i Nederlandene, men kun opsparings- og investeringsindkomst – og dermed ikke har pligt til at betale bidrag til de nederlandske socialforsikringer og rent faktisk ikke betaler bidrag hertil – ved beregningen af sin skattepligtige opsparings- og investeringsindkomst, på grundlag af fællesskabsretten, ret til, at der i Nederlandene indrømmes ham nedslag for socialforsikringerne (nedslag for den almindelige alderspensionsforsikring, efterladteforsikringen og den almindelige forsikring for særlige udgifter ved sygdom), såfremt en hjemmehørende skattepligtig ved beregningen af sin skattepligtige opsparings- og investeringsindkomst har ret til disse nedslag, fordi han betragtes som forsikret og forpligtet til at betale bidrag til de nederlandske socialforsikringer, også selv om han i Nederlandene ikke har arbejdsindkomst, men kun opsparings- og investeringsindkomst og derfor ikke betaler bidrag til socialforsikringerne?

2) Har det betydning for besvarelsen af det første spørgsmål, om den ikke-hjemmehørende skattepligtige har mere eller mindre end 90% af sin families indkomst i Nederlandene? Specielt ønskes følgende oplyst:

a) Finder Schumacker-kriteriet [dom af 14.2.1995, sag C-279/93, Schumacker, Sml. I, s. 225] for personer med eller uden bopæl i landet kun anvendelse, hvis der er tale om subjektive eller personlige beskatningsaspekter, f.eks. fradrag af udgifter i forbindelse med skatteyderens personlige og familiemæssige forhold, eller finder det også anvendelse på beskatningsaspekter, herunder skattetabellen, som er objektive og ikke er knyttet til den skattepligtige person?

b) Har medlemsstaterne ved afgørelsen af, om de behandler ikke-hjemmehørende som hjemmehørende, ret til at anvende en kvantitativ regel (som 90%-reglen), selv om der ikke herved er sikkerhed for, at enhver forskelsbehandling ophæves?

3) Er den valgmulighed, der kan benyttes i henhold til WIB's artikel 2.5, et fyldestgørende processuelt retsmiddel, som sikrer, at den pågældende kan gøre brug af sine rettigheder, således som de er anerkendt i EF-traktaten, og som udelukker enhver form for forskelsbehandling?

Hvis dette er tilfældet, er det da også i den foreliggende sag, hvor sagsøgeren kun har opsparings- og investeringsindkomst, et fyldestgørende retsmiddel, når valgmuligheden [...] ikke kan medføre, at sagsøgeren stilles bedre?»

Om de præjudicielle spørgsmål

29 I de af den forelæggende ret stillede spørgsmål nævnes ingen specifikke fællesskabsretlige bestemmelser. Der henvises til »fællesskabsretten« i almindelighed og til »rettigheder [...] anerkendt i EF-traktaten«.

30 Det fremgår imidlertid af spørgsmålenes ordlyd, sammenholdt med forelæggelseskendelsens præmisser, at de vedrører fortolkningen af artikel 56 EF og 58 EF. I præmisserne henviser den forelæggende ret således til, at disse bestemmelser »forbyder alle restriktioner for kapitalbevægelser mellem medlemsstaterne, hvilket også omfatter et forbud mod diskriminerende restriktioner«. Den forelæggende ret understreger, at den investering i fast ejendom, som sagsøgeren i hovedsagen har foretaget, kan anses for at henhøre under disse bestemmelsers anvendelsesområde.

Om det første spørgsmål

31 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 56 EF og 58 EF skal fortolkes således, at de er til hinder for national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter en person med bopæl i Belgien, som ikke er forsikret i den nederlandske sociale sikringsordning, og hvis skattepligtige indkomst i Nederlandene udelukkende hidrører fra opsparing og investeringer, nægtes skattnedslag for sociale forsikringer, mens en person med bopæl i Nederlandene, som er forsikret i den nævnte ordning og oppebærer indtægter af samme art, er berettiget til sådanne nedslag, også selv om denne person, i mangel af indtægter, der hidrører fra arbejde eller bolig, ikke betaler bidrag til den sociale sikringsordning.

32 J.E.J. Blanckaert har gjort gældende, at den i hovedsagen omhandlede lovgivning medfører en ubegrundet forskellig behandling af hjemmehørende og ikke-hjemmehørende. Situationen for en person, der er hjemmehørende i Nederlandene, som udelukkende oppebærer indtægter, der hidrører fra opsparing og investeringer, og som ikke betaler bidrag til den sociale sikringsordning, er således sammenlignelig med situationen for en ikke-hjemmehørende person, som i Nederlandene ligeledes udelukkende oppebærer indtægter fra opsparing og investeringer, og som heller ikke betaler bidrag inden for rammerne af den nederlandske sociale sikringsordning.

33 Den tyske og den nederlandske regering samt Kommissionen har gjort gældende, at den fordel, som hjemmehørende personer er berettigede til, henhører under lovgivningen om social sikring. De er af den opfattelse, at der er en objektiv forskel mellem på den ene side situationen for en ikke-hjemmehørende skattepligtig, hvis indtægter udelukkende hidrører fra opsparing og investeringer, som J.E.J. Blanckaert, der ikke er forsikret i den nederlandske sociale sikringsordning og dermed ikke er pligtig at betale de bidrag, som skal betales i medfør af denne ordning, og på den anden side situationen for en hjemmehørende skattepligtig, der har indtægter af samme art, og som er forsikret i den nederlandske sociale sikringsordning og af denne grund principielt er pligtig at betale sådanne bidrag. Denne forskel i de to situationer begrundes den forskellige behandling af disse to kategorier af skattepligtige.

34 I denne henseende skal der henvises til, at J.E.J. Blanckaert, som bor i Belgien, har foretaget en investering i fast ejendom i Nederlandene. I henhold til WIB's artikel 2.3 og 5.2 giver investeringen ham nogle fiktive indtægter, som beskattes i Nederlandene som opsparings- og investeringsindkomst.

35 Det fremgår af fast retspraksis, at kapitalbevægelser i artikel 56 EF's forstand omfatter de transaktioner, hvorved ikke-hjemmehørende personer foretager investeringer i fast ejendom på en medlemsstats område (jf. dom af 16.3.1999, sag C-222/97, Trummer og Mayer, Sml. I, s. 1661, præmis 21, af 11.1.2001, sag C-464/98, Stefan, Sml. I, s. 173, præmis 5, og af 5.3.2002, forenede sager C-515/99, C-519/99 – C-524/99 og C-526/99 – C-540/99, Reisch m.fl., Sml. I, s. 2157, præmis 30).

36 Det skal således undersøges, om den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning indebærer en restriktion for kapitalbevægelser mellem medlemsstaterne, idet den har en restriktiv

virkning over for personer, der er bosiddende i en anden medlemsstat end Nederlandene, og som ønsker at foretage en investering i fast ejendom i den sidstnævnte medlemsstat.

37 I henhold til WIB's artikel 2.7, stk. 2, er nedsættelsen af socialforsikringsbidrag, som i givet fald kan føre til et nedslag i den skat, der skal betales af det pågældende års indkomst – hvortil indtægter fra investeringer i fast ejendom hører – forbeholdt skattepligtige, som er forsikrede i den nederlandske sociale sikringsordning.

38 Det kriterium om at være forsikret, som lægges til grund i den nederlandske lovgivning, stiller i de fleste tilfælde personer, som er hjemmehørende i denne medlemsstat, fordelagtigt. Skattepligtige, som ikke er forsikret i denne ordning, er således oftest ikke-hjemmehørende personer.

39 Den mindre gunstige skattemæssige behandling af ikke-hjemmehørende personer kan afholde disse fra at foretage investeringer i fast ejendom i Nederlandene. Den omhandlede lovgivning kan altså hindre kapitalens frie bevægelighed.

40 Det skal imidlertid undersøges, om en sådan restriktion for kapitalens frie bevægelighed kan begrundes efter traktatens bestemmelser.

41 I denne henseende skal der henvises til, at det i artikel 58, stk. 1, litra a), EF er fastsat, at »[a]rtikel 56 griber ikke ind i medlemsstaternes ret til [...] at anvende de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning, som sondrer imellem skatteydere, hvis situation er forskellig med hensyn til deres bopælssted [...]«.

42 Der skal imidlertid sondres mellem forskellig behandling, der er tilladt efter artikel 58, stk. 1, litra a), EF, og vilkårlig forskelsbehandling, der er forbudt efter samme artikels stk. 3. Det fremgår af retspraksis, at national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede kun kan anses for forenelig med traktatens bestemmelser om den frie bevægelighed for kapital, hvis den forskellige behandling vedrører situationer, som ikke er objektivt sammenlignelige eller er begrundet i tvingende almene hensyn (dom af 6.6.2000, sag C-35/98, Verkooijen, Sml. I, s. 4071, præmis 43, og af 7.9.2004, sag C-319/02, Manninen, Sml. I, s. 7477, præmis 28 og 29).

43 Dermed opstår spørgsmålet, om der med hensyn til indrømmelse af skattemæssige fordele for sociale forsikringer er tale om objektivt forskellige situationer for en ikke-hjemmehørende person, som J.E.J. Blanckaert, og en hjemmehørende person, som, i lighed med sagsøgeren i hovedsagen, i Nederlandene udelukkende oppebærer indtægter, der hidrører fra opsparing og investeringer.

44 Det skal først fastslås, at for en skattepligtig person, der oppebærer skattepligtige indtægter i Nederlandene, kan den skattemæssige fordel, som den pågældende kan gøre krav på, kun betragtes som en skattefordel, såfremt nedsættelsen af socialforsikringsbidragene ikke kan godskrives fuldt ud i de socialforsikringsbidrag, som skal betales.

45 Selv om den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning i skattemæssig henseende særligt er ufordelagtig for ikke-hjemmehørende personer, er nedsættelsen af socialforsikringsbidrag direkte og udelukkende knyttet til den berørte skattepligtige persons egenskab af forsikret i den nederlandske sociale sikringsordning. Såvel hjemmehørende som ikke-hjemmehørende personer, som er forsikrede i denne ordning, er således berettigede til disse nedslag, mens hjemmehørende og ikke-hjemmehørende personer, som ikke er forsikrede i denne ordning, ikke er det.

46 I denne henseende har sagsøgeren i hovedsagen gjort gældende, at en i Nederlandene

hjemmehørende skattepligtig person, som oppebærer indtægter, der udelukkende hidrører fra opsparing og investeringer, i egenskab af forsikret i den nederlandske sociale sikringsordning får betragtelige skattenedslag for sociale forsikringer. I mangel af indtægter, der hidrører fra arbejde eller bolig, betaler han nemlig ingen socialforsikringsbidrag, således at nedsættelsen af socialforsikringsbidragene ikke kan godskrives i socialforsikringsbidragene. Derimod er en ikke-hjemmehørende skattepligtig, som i Nederlandene kun oppebærer indtægter, der hidrører fra opsparing og investeringer, ikke forsikret i denne ordning, og den pågældende betaler heller ikke socialforsikringsbidrag i denne medlemsstat, men han kan ikke gøre krav på at få skattenedslag for sociale forsikringer.

47 Det må dog bemærkes, at hvis personer, som ikke er forsikrede i den nederlandske sociale sikringsordning, indrømmes den i hovedsagen omhandlede fordel, vil det føre til, at forskellige situationer behandles lige, eftersom forsikrede i denne ordning kun undtagelsesvis er berettigede til skattenedslag for sociale forsikringer. Det er således kun i tilfælde af, at en forsikret ikke kan godskrive bidragsnedsættelsen i de bidrag, der skal betales, at han kan gøre krav på at få sådanne skattenedslag. Derimod vil en person, som ikke er forsikret, som sagsøgeren i hovedsagen, altid og automatisk være berettiget til skattenedslag på grund af nedsættelsen af socialforsikringsbidrag. I mangel af en forpligtelse til at betale bidrag vil en sådan person således aldrig kunne godskrive den nævnte nedsættelse i socialforsikringsbidrag, som skal betales.

48 Det skal herefter fastslås, at bestemmelserne i den nationale lovgivning vedrørende kriteriet om at være forsikret er i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 13, stk. 2, litra a) og b), i forordning nr. 1408/71. Således er hjemmehørende personer, som udøver deres erhvervsmæssige beskæftigelse uden for Nederlandene, ikke omfattet af denne ordning, mens ikke-hjemmehørende, som arbejder i denne medlemsstat, er omfattet af ordningen.

49 Eftersom fællesskabsretten ikke begrænser medlemsstaternes kompetence til selv at udforme deres sociale sikringsordninger (dom af 13.5.2003, sag C-385/99, Müller-Fauré og Van Riet, Sml. I, s. 4509, præmis 100), tilkommer det i mangel af en harmonisering på fællesskabsplan den berørte medlemsstat i lovgivningen at fastsætte kredsen af forsikrede og størrelsen af de bidrag, som skal betales af de forsikrede i den nationale sociale sikringsordning, samt de dertil knyttede bidragsnedsættelser. Det stemmer desuden overens med en sådan ordnings indre logik, at retten til bidragsnedsættelse alene forbeholdes personer, der er pligtige at betale bidrag, dvs. de forsikrede i denne ordning.

50 Det følger heraf, at national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede kan begrundes, set i forhold til artikel 58, stk. 1, litra a), EF, i de objektivt forskellige situationer for en person, der er forsikret i den nederlandske sociale sikringsordning, og en person, som ikke er forsikret i denne.

51 Det første spørgsmål skal herefter besvares med, at artikel 56 EF og 58 EF skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for lovgivning i en medlemsstat, hvorefter en ikke-hjemmehørende skattepligtig, som i denne stat udelukkende oppebærer indtægter, der hidrører fra opsparing og investering, og som ikke er forsikret i den nævnte medlemsstats sociale sikringsordning, ikke kan gøre krav på at få skattenedslag for sociale forsikringer, mens en hjemmehørende skattepligtig, som er forsikret i den nævnte sociale sikringsordning, er berettiget til sådanne nedslag ved beregningen af hans skattepligtige indkomst, også selv om han udelukkende oppebærer indtægter af samme art og ikke betaler socialforsikringsbidrag.

Om det andet og det tredje spørgsmål

52 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål er det uforholdsmæssigt at besvare den forelæggende rets andet og tredje spørgsmål.

Sagens omkostninger

53 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 56 EF og 58 EF skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for lovgivning i en medlemsstat, hvorefter en ikke-hjemmehørende skattepligtig, som i denne stat udelukkende oppebærer indtægter, der hidrører fra opsparing og investering, og som ikke er forsikret i denne medlemsstats sociale sikringsordning, ikke kan gøre krav på at få skattenedslag for sociale forsikringer, mens en hjemmehørende skattepligtig, som er forsikret i den nævnte sociale sikringsordning, er berettiget til sådanne nedslag ved beregningen af hans skattepligtige indkomst, også selv om han udelukkende oppebærer indtægter af samme art og ikke betaler socialsikringsbidrag.

Underskrifter

* Processprog: nederlandsk.